

NEUHOF

Neu Hof bei Schmiedeberg, Foto: Paweł Lipiński, 2001
Radociny koło Kowar, zdjęcie: Paweł Lipiński, 2001 r.

Muzeum Okręgowe w Jeleniej Górze, Jelenia Góra

Die früheste urkundliche Nachricht über das Gut Neu Hof stammt aus dem Jahr 1384, als „Gotze Schaff von Kemnitz unde Kynast“ als Besitzer des Hofes unweit des zu Anfang des 12. Jahrhunderts gegründeten Schmiedeberg genannt ist. Caspar Schaffgotsch ließ 1570 das Schloß, das als Kernbau in der heutigen Anlage noch erhalten ist, erbauen. Im Besitz der Familie blieb Neu Hof bis zum Dreißigjährigen Krieg. Nachdem Graf Hans Ulrich Schaffgotsch wegen Verrats hingerichtet und die Familie enteignet worden war, erhielt der kaisertreue böhmische Graf Procop Czernin von Chudenitz 1634 den vom Kaiser eingezogenen Besitz. In der 2. Hälfte des 17. Jahrhunderts wurde das Schloß durch dessen Sohn, Graf Humprecht von Czernin, umgebaut und erweitert.

Nach der Eroberung Schlesiens durch Preußen erwarb König Friedrich II. 1741 Neu Hof, übergab es jedoch bereits 1745 der Stadt Schmiedeberg. Wirtschaftliche Not zwang den Magistrat, den Besitz zu verkaufen. 1826 erwarb Prinz Heinrich LXXIV. Reuß das Anwesen. 1861 wurde das Schloß erweitert und um 1878 erneut umgebaut. Es erhielt sein heutiges spätmantisches Erscheinungsbild mit Elementen der Neorenaissance sowie Nebengebäuden im englischen Cottagestil. Zu dieser Zeit erfolgte auch die Anlage des Parks. 1913 wurde das Schloß nochmals erweitert und kurze Zeit bis 1918 als Lazarett genutzt. Bis 1945 blieb das Schloß im Besitz der Familie Reuß.

Neu Hof, Ansicht des Innenhofs
Radociny, widok dziedzińca od wewnątrz

Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków, Delegatura w Jeleniej Górze, Jelenia Góra

Nach Kriegsende diente das Schloß als Ferienheim, dann als Institut für Kernenergie. 1973 fand eine umfassende Renovierung statt. Seit einigen Jahren wieder in Privatbesitz, ist der Bau sehr gut erhalten und gepflegt.

RADOCINY

Najwcześniejsza wzmianka w dokumentach na temat majątku Radociny pochodzi z roku 1384, gdy „Gotze Schaff von Kemnitz unde Kynast“ zostaje wymieniony jako właściciel dworu położonego niedaleko Kowar założonych na początku XII wieku. Caspar Schaffgotsch polecił w 1570 wznieść pałac, który w swojej zasadniczej części jest zachowany w dzisiejszym założeniu. Radociny pozostały w posiadaniu rodziny do wojny trzydziestoletniej. Po straceniu hrabiego Hansa Ulricha Schaffgotsch z powodu zdrady i wy-

Schloß Neu Hof
Pałac Radociny
Robert Weber: Schlesische Schlösser, Breslau 1905–1910

właszczeniu rodziny, majątek skonfiskowany przez cesarza otrzymał w roku 1634 wierny mu czeski hrabia Procop Czernin von Chudenitz. W 2. połowie XVII wieku pałac został rozbudowany przez jego syna, hrabiego Humprecht von Czernin.

Po podbiciu Śląska przez Prusy król Fryderyk II nabył Radociny w roku 1741, przekazał je jednak już w 1745 miastu Kowary. Sytuacja finansowa zmusiła magistrat do sprzedaży posiadłości. W roku 1826 nabył ją książę Heinrich LXXIV Reuß. W roku 1861 pałac został rozbudowany a w 1878 ponownie przebudowany. Otrzymał swoją dzisiejszą formę w stylu późnego romantyzmu z elementami neorenesansowymi, powstały również budynki gospodarcze w stylu angielskich posiadłości wiejskich. W tym czasie został również założony park. W roku 1913 pałac został ponownie rozbudowany i przez krótki okres czasu do 1918 był wykorzystywany jako lazaret. Do 1945 pałac pozostawał własnością rodziny Reuß.

Po zakończeniu wojny pałac służył jako ośrodek kolonijny, a potem jako Instytut Energii Jądrowej. W roku 1973 przeprowadzono obszerne prace renowacyjne. Od kilku lat znajduje się znowu w prywatnych rękach i jest w bardzo dobrym stanie.